

ירושלים, ב' סיון תשס"ב
13 מאי 2002

מספרנו: 1949602

אל
תפוצה א' נצ' (1), ב' (3), ג' (1), ד' (2) ו'

הוראת ביצוע מס הכנסה מס' 10/2002 - ניכויים/משפטית

הנדון:-- זיכוי ממס לתושבי באר שבע והנגב

1. חקיקת סעיף 111

ביום 14.2.2001 אושר חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 125) (הוראת שעה) התשס"א – 2001, בו הוסף סעיף 111 לפקודה, על פיו יוענקו לתושבי אזור באר שבע והנגב (להלן: תושבי אזור ההטבה) הקלות במס לשנות המס 2001 עד 2003.

הסעיף תוקן ביום 4.4.2001 (בתיקון מספר 126 לפקודה), והפעלתו נדחתה ל- 1.7.2001.

בתיקון 129 לפקודה אשר פורסם ביום 17.2.2002 במסגרת חוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2002), התשס"ב – 2002, תוקן סעיף 111 ובו הורחבה רשת הזכאים לזיכוי ממס לפי סעיף 111 גם לתושבי נפת באר שבע, ותושבי ישובים נוספים.

בהוראת שעה לשנת 2002 אשר התקבלה גם היא במסגרת אותו חוק הסדרים, נערכו שינויים לגבי שיעור הזיכוי בישובים שונים, וכן הוקטנה תקרת סכום ההכנסה המזכה בזיכוי האמור.

בהוראת ביצוע זו, תושבי אזור באר שבע והנגב ונפת באר שבע יקראו תושבי אזור ההטבה.

סעיף 111 אינו גורע מתוקפן של התקנות על פי סעיף 11 לפקודה, ותושבי אזור הטבה שהיו זכאים קודם לתיקון הפקודה כאמור להנחות במס על פי תקנות אלה, זכאים לקבלת הטבות על פי התקנות או לפי סעיף 111, הגבוה שביניהן.

ההטבה על פי סעיף 111 היא בשיעורים שבין 3% ל- 25% לפי הישוב, המועצה, או הנפה.

2. ישובים מזכים ושיעורי הזיכוי

אזור באר שבע והנגב הוגדר כתחום השיפוט של העיריות והמועצות המקומיות והאזוריות על פי רשימה מפורטת.

להלן שמות העיריות והמועצות שתושביהן זכאים להטבה ושיעורי הזיכוי:

2.1. לשנת המס 2001

2.1.1. 5% - אשקלון, להבים, מיתר ועומר.

2.1.2. 10% - אבן שמואל, אילת, איתן, נועם, עוזה, ערד, קרית גת, שדה יואב, שדרות ושלוה.

2.1.5. 20% בישובים: אופקים, דימונה, ירוחם, ערוער (ערערה בנגב), תל שבע.

ובישובים הבאים במועצה האזורית רמת הנגב: אשלים, טללים, כמהין, מדרשת בן גוריון, מחנה מצפה רמון (טלי), משאבי שדה, ניצנה (קהילת חינוך), נצני סיני, עזוז, רביבים, רתמים, שדה בוקר.

2.1.6. 25% לתושבי מצפה רמון.

2.2.

לשנת מס 2002

2.2.1. 3% לתושבי אשקלון, להבים, ועומר.

2.2.2. 7% לתושבי מיתר.

2.2.3. 8% לתושבי הישובים הבאים: אבן שמואל, אילת, איתן, בית גוברין, בית ניר, גלאון, גת, ורדון, זבדיאל, חזון יחזקאל (אלומה), נגבה, נועם, נחלה, עוזה, קוממיות, קרית גת, רווחה, שדה יואב, שדרות, שלוה, ולתושבי המועצות האזוריות הכוללות את הישובים הבאים:

חוף אשקלון	חוף עזה	לכיש	שער הנגב	הר חברון
בית שקמה	אלי סיני	אחזם	אור הנר	אדורה
ברכיה	בדלח	אמציה	איבים	אשכולות
בת הדר	בני עצמון	זהר	ארז	חגי
גברעם	גדיד	יד נתן	ברור חיל	טנא
גיאה	גן אור	לכיש	גבים	כרמל
הודיה	גני טל	מנוחה	דורות	מעון
זיקים	דוגית	נגה	יכני	מצדות יהודה (בית יתיר)
חלץ	כפר דרום	נהורה	כפר עזה	נגוהות
יד מרדכי	מורג	ניר ח"ן	מפלסים	סוסיה
כוכב מיכאל	נוה דקלים	עצם	נחל עז	עתניאל
כפר סילבר	ניסנית	שדה דוד	ניר עם	פני חבר (מעלה חבר)
כרמיה	נצר חזני	שדה משה	רוחמה	שמעה
מבקיעים	נצרים	שחר		תלם
משען	פאת שדה	שקף		
ניצן	קטיף	תלמים		
ניר ישראל	רפיח ים			
נצנים	שליו			
נתיב העשרה				
תלמי יפה				

2.2.4. 10% לתושבי באר שבע, ערד ונפת באר שבע כפי שנקבעה בהחלטת הממשלה לפי סעיף 3 לפקודת סדרי שלטון ומשפט, תש"ח - 1948, כולל מחנה עדי (נבטים) שני (ליבנה).

2.2.5. 13% לתושבי אחד הישובים הבאים: חורה, כסייפה, לקייה, נתיבות, רהט, שגב שלום,

ולתושבי המועצות האזוריות הכוללות את הישובים:

תמר	עזתה	מרחבים	הערבה התיכונה	בני שמעון	אשכול	אילות
הר עמשא	בית הגדי	אשבול	חצבה	בית קמה	אבשלים	אילות
נאות הככר	גבעולים	אשל הנשיא	ספיר	ברוש	אוהד	אליפז
נוה זהר	זמרת	בטחה	עדן	דבירה	אורים	באר אורה
עין גדי	זרועה	גילת	עין יהב	חצרים	בארי	גרופית
עין חצבה	יושיביה	מבועים	עיר אובות	כרמים	גבולות	יהל
עין תמר	כפר מימון	מסלול	פארן	להב	דקל	יטבתה
	מלילות	ניר משה	צופר	משמר הנגב	חולית	לוטן
	מעגלים	ניר עקיבא	בלדד (צוקים)	נבטים	יבול	נוה חריף
	סעד	פדויים		סנסנה	ישע	סמר
	עלומים	פטיש		שובל	יתד	קטורה
	שבליים	פעמי תש"ז		שומריה	כסופים	נאות סמדר (שזפון)
	שובה	קלחים		תאשור	כרם שלום	שחרות
	שוקדה	רנן		תדהר	מבטחים	שיטים
	שרשרת	שדה צבי			מגן	מחנה עובדה (יוכבד)
	תושיה	תלמי ביל"ו			ניר יצחק	
	תקומה	תפרח			ניר עוז	
		מחנה חצרים (יפה)			נירים	
					סופה	
					עין הבשור	
					עין השלושה	
					עמיעז	
					פריגן	
					צאלים	
					צוחר	
					רעים	
					שדה נצן	
					שדי אברהם	
					תלמי אליהו	
					תלמי יוסף	

2.2.6. 18% לתושבי אופקים, ערוער (ערערה בנגב), תל שבע,

ולתושבי המועצה האזורית רמת הנגב, הכוללת גם את הישובים: אשלים, טללים, כמהין, מדרשת בן גוריון, משאבי שדה, ניצנה (קהילת חינוך), נצני סיני, עזוז, רביבים, רתמים, שדה בוקר, מחנה מצפה רמון (טל').

2.2.7. 20% לתושבי דימונה, ירוחם.

2.2.8. 25% לתושבי מצפה רמון.

2.3. לשנת המס 2003
 יחולו ההטבות בשיעורים הקבועים בתיקונים מס' 125 ו-129 לפקודה. פירוט הישובים ושיעור ההטבה יפורסמו לקראת שנת מס זו.

3. תושבות באזור באר שבע הנגב, ונפת באר שבע
 תושב אזור באר שבע והנגב לפי הגדרתו בסעיף 11ב לפקודה הנו יחיד שמקום מגוריו הקבוע הוא באזור באר שבע והנגב.

תושב נפת באר שבע הינו יחיד שמקום מגוריו הקבוע הוא באותה נפה ואינו תושב אחד הישובים שפורטו ברשימות כאמור לעיל.

מקום המגורים הקבוע נקבע לפי מבחן מרכז חייו של היחיד. לענין זה ראה חוזר מס הכנסה 5/95.

4. אישור תושבות
 לצורך הוכחת התושבות יש להמציא לפקיד השומה (עורך תיאום המס או המפקח המטפל בתיק השומה) או למעביד, לפי העניין, אישור תושבות שהוצא על ידי העירייה. המועצה המקומית, המועצה האזורית או הועד המקומי (להלן: הרשות).
 תושבי נפת באר שבע ימציאו אישור תושבות מן המינהלה לקידום הבדואים שתחשב לעניין זה כרשות.
 בקשה לאישור תושבות תוגש לרשות על גבי טופס 1312 (דוגמה לטופס ראה נספח), הכולל פרטים על מקום המגורים של המבקש, מקום עבודתו, מוסדות החינוך בהם לומדים ילדיו, פרטי בן/בת הזוג ומקום מגוריו, וסניף קופת החולים.
 תושבות המבקש תאושר על גבי טופס 1312' (דוגמה לטופס ראה נספח), ונותן האישור ישמור בחזקתו את הבקשות, עותק מאישור התושבות והמסמכים הנלווים.
 פקיד השומה רשאי לדרוש פרטים ומסמכים נוספים להוכחת התושבות.
 תושב נפת באר שבע שאינו בדואי יפנה ישירות לפקיד השומה.
5. תקופת ההטבה
 יחיד שהיה תושב אזור ההטבה במשך כל שנת המס, זכאי באותה שנה לזיכוי על פי סעיף 111 בנוסחו לאותה שנת מס.
 מי שהפך לתושב במהלך שנת המס, יהא זכאי לזיכוי כאמור, באופן יחסי לתקופת תושבותו באזור בשנת המס ובתנאי שהתגורר בישוב משך 12 חודשים לפחות. תושב כאמור, לא יהא זכאי להטבה בשלב הניכוי במקור אלא לאחר הגשת דו"ח שנתי לפקיד השומה.
 יחיד אשר עזב את אזור ההטבה במהלך שנת המס אינו זכאי כלל להנחה על פי סעיף 111 לפקודה באותה שנת מס.
6. הכנסה המזכה בהטבה
 ההטבה לפי סעיף 111 תינתן בגין הכנסה חייבת לעניין סעיף 121 למעט הכנסה מנכס. ההכנסה מנכס היא הכנסה על פי סעיף 2(4), 2(6) או 2(7) וכן הכנסה הונית לפי חלק ה' לפקודה שהופקה מנכס הנמצא מחוץ לאזור באר שבע והנגב. לגבי זיכוי לשנות המס 2002 ו-2003 הכנסה מנכס מתייחסת לנכס הנמצא גם מחוץ לנפת באר שבע.
להלן דוגמאות להכנסות עליהן לא תינתן ההטבה:
- הכנסה מדיבידנד, מריבית והפרשי הצמדה לפי סעיף 2(4) לפקודה.
 - הכנסה מאחוזת בית וקרקע הכוללת דמי שכירות, תמלוגים וכל הכנסה אחרת שפורטה בסעיף 2(6) לפקודה.
 - השתכרות או רווח שמקורם בנכסים אחרים לפי סעיף 2(7) לפקודה.
 - הכנסה הונית מנכס הנמצא מחוץ לאזור באר שבע והנגב, ולגבי שנות המס 2002 ו-2003 הכנסה הונית מנכס הנמצא מחוץ לאזור ההטבה.
 - מיקומם של נכסים יקבע לפי מקום המצאותם של הנכס או מקום השימוש העיקרי בו.

לענין זה כדי לקבל את ההטבה על הנישום מוטלת החובה להוכיח מקום הימצאם של הנכסים. השאלה עשויה להתעורר בעיקר לגבי נכסי מטלטלין, מניות, מוניטין וכו'.

כאשר הנכסים פזורים במספר מקומות או במקרה של חילוקי דעות על פקיד השומה להתיעץ ברפרנט המקצועי, הרפרנט המשפטי או הרפרנט לניכויים בנמ"ה.

7. תקרת ההכנסה לזיכוי
תקרת ההכנסה לקבלת הטבה בשנת 2001 הנה מחצית ההכנסה השנתית או 83,750 ש"ח, הנמוכה ביניהן.

בשנת 2001 יראו את הכנסת היחיד כאילו מחציתה הופקה במחצית הראשונה של השנה (בגינה אין הטבה לפי סעיף 11 לפקודה), ומחציתה האחרת הופקה במחצית השנייה (בגינה יש הטבה) לפי אותו סעיף.

בשנת המס 2002 יוגבל הזיכוי מהכנסתו החייבת של היחיד בתקרה של 123,000 ש"ח. בשנת המס 2003 הזיכוי יינתן מהכנסתו החייבת של היחיד עד לסכום של 167,500 ש"ח כשהוא מתואם לפי סעיף 120 לפקודה.

8. הגבלת הזיכוי
סכום הזיכוי ממס לפי סעיף 11(ב) לא יעלה על המס שהנישום חייב בו לפי שיעור המס הגבוה ביותר החל עליו.

9. כפל הנחות
יחיד הזכאי לזיכוי ממס לפי סעיף 11 וכן לזיכוי או הנחה ממס כתושב ישוב לפי סעיף 11 לפקודה או לפי כל דין אחר, זכאי לאחד מהם בלבד, לפי הגבוה שביניהם.

10. ניידות באזור ההטבה
יחיד אשר במהלך שנת המס עבר מישוב מזכה אחד באזור ההטבה לישוב אחר, יהא זכאי להנחה במס על פי השיעור שנקבע לישוב בו הוא היה תושב בפרק הזמן הממושך יותר בשנת המס מתושבותו ביישוב האחר.

11. תחולה
סעיף 11 לפקודה נחקק כהוראת שעה כשהטבות מכוחו ניתנות בשל הכנסה מיולי עד דצמבר 2001 ולהכנסה בשנות המס 2002 ו-2003.

12. שלב הניכוי במקור

12.1. שכר עבודה ומשכורת

מעבידים יחשבו את הזיכוי ממס על פי סעיף 11 כבר בשלב הניכוי במקור במקרים הבאים ובהם בלבד:

- הומצא אישור תושבות
 - העובד התגורר בישוב המזכה בשנים עשר החודשים שקדמו למועד הפקת ההכנסה לגביה מתבקשת ההטבה.
 - העובד הצהיר בטופס 130/0101 כי הוא מקבל משכורת חודש או אין לו הכנסות נוספות והוא מקבל משכורת חלקית, שכר עבודה או קיצבה.
- מעביד אשר התעורר אצלו ספק בדבר אישור התושבות רשאי להפנות את העובד לפקיד השומה לאישור הזיכוי.

עובד שפסק להתגורר בישוב מזכה במהלך שנת המס אינו זכאי לזיכוי על פי סעיף 111. מעביד שעובדו הפסיק לעבוד לפני תום שנת המס, יבטל את הזיכוי שניתן לאותו עובד, אלא אם כן יצהיר העובד כי הוא ממשיך להתגורר בישוב מזכה.

עובדים אשר אינם ממלאים את כל התנאים יופנו לפקיד השומה באזור מגוריהם לעריכת תיאום מס.

12.2. תיאומי מס

תיאומי מס לענין סעיף 111 יעשו בקוד 092 בשאלתה IMAS. יש לרשום את אחוז ההנחה. כשהנישום זכאי לבחור בין הנחה זו לבין הנחה על פי חוקים אחרים או תקנות אחרות ירשם גם קוד 039 ואחוז ההנחה. יערך חישוב אוטמטי והאישור יופק על פי ההטבה הגבוהה שבין סעיף 111 להטבה על פי הדין האחר.

13. אחריות

פקידי השומה וסגניהם, רכזי חוליות, מפקחים, נותני אישורים וזיכויים, מחלקת הניכויים ומחלקת השומה בנציבות, אחראים ליישום הוראת ביצוע זו.

ב ב ר כ ה

נציבות מס הכנסה ומיסוי מקרקעין